

19. 1. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Osoba skutečného majitele po novele AML zákona

Dne 1. ledna 2017 nabyl účinnost zákon č. [368/2016](#) Sb., který do českého právního řádu implementuje tzv. čtvrtou směrnici o AML[1] (dále jen „Směrnice“). Tento zákon podstatně novelizoval zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML Zákon“) a některé související zákony, zejména zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „ZoVŘ“). Novela mimo jiné mění definici tzv. skutečného majitele v AML Zákonu a jako úplnou novinku přináší povinnost právnických osob a svěřenských fondů zaznamenávat aktuální údaje o svém skutečném majiteli a zapisovat je do evidence údajů o skutečných majitelích.

GLATZOVA & Co.

Skutečný majitel po novele

Nová definice skutečného majitele transponuje definici obsaženou v čl. 3 odst. 6 Směrnice, když po vzoru Směrnice definuje skutečného majitele pomocí materiálních znaků jako fyzickou osobu, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti.

Skutečným majitelem je vždy fyzická osoba. Typicky půjde o osobu, která stojí na vrcholu vlastnické struktury jako osoba s rozhodujícím vlivem. Není přitom podstatné, na základě jakého právního titulu skutečný majitel svůj rozhodující vliv vykonává a postačí, když má faktickou možnost tento vliv vykonávat. Skutečným majitelem může být i více osob jednajících při výkonu rozhodujícího vlivu ve shodě.

Po materiální definici skutečného majitele jsou u jednotlivých druhů právních entit uvedeny formální indikátory, které mohou postavení skutečného majitele zakládat.

U obchodních korporací platí vyvratitelné domněnky, že skutečným majitelem je fyzická osoba, která sama, nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje více než 25 % hlasovacích práv nebo více než 25 % podílem na základním kapitálu nebo je příjemcem alespoň 25 % zisku.

Naplnění těchto formálních indikátorů samo o sobě nemusí vést k označení osoby za skutečného majitele. Podstatné je, kdo je skutečným majitelem dle výše uvedené materiální definice. Proto například každý společník mající více než 25% hlasů a větší než 25 % podíl na základním kapitálu nemusí být nutně skutečným majitelem takové společnosti, pokud není skutečným majitelem dle materiální definice, tedy pokud nemá možnost vykonávat rozhodující vliv.

Ve výjimečných případech, kdy není možné skutečného majitele určit nebo žádná fyzická osoba znaky definice skutečného majitele nenaplnuje, nastupuje právní fikce, dle které je skutečným majitelem statutární orgán nebo fyzická osoba v obdobném postavení jako člen statutárního orgánu.

Obdobná pravidla pro určení skutečného majitele platí i pro neobchodní korporace, např. spolky, společenství vlastníků jednotek nebo církve.

U zbylých právnických osob, tedy ústavu, nadace a nadačního fondu, nebo svěřenského fondu se za skutečného majitele považují osoby ve zvláštním vztahu k takové entitě, kterými jsou zakladatel, svěřenský správce, osoba oprávněná vykonávat nad entitou dohled a obmyšlený, nebo jiná osoba, v jejímž zájmu byla entita založena.

I zde platí, že každá fyzická osoba, na kterou ukazují tyto formální indikátory, nemusí být skutečným majitelem, pokud nemá možnost vykonávat rozhodující vliv.

Kontrola skutečného majitele vykonávaná povinnými osobami

Osoba skutečného majitele je zjišťována při kontrole klienta osobou povinnou dle AML Zákona při realizaci transakcí přesahujících zákonné limity. Po novele bude předmětem kontroly nově také majetková struktura klienta a jeho skutečného majitele. Navíc po novele musí povinné osoby zjišťovat nejen skutečné majitele právnických osob, ale také skutečné majitele svěřenských fondů.

Povinnost uchování údajů o skutečných majitelích a evidence skutečných majitelů

Všechny právnické osoby i správci svěřenských fondů mají povinnost zaznamenávat aktuální údaje ke zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele a dále údaje o skutečnostech, které zakládají postavení skutečného majitele nebo jiné odůvodnění. AML Zákon blíže nespecifikuje náležitosti odůvodnění, a bude proto záležet na konkrétním případě, jak postavení skutečného majitele vhodně odůvodnit.

Údaje musí právnická osoba nebo svěřenský správce uchovávat po dobu, kdy je fyzická osoba skutečným majitelem a ještě 10 let poté, co jím přestane být.

V souvislosti s novelou AML Zákona byl novelizován ZoVŘ, ve kterém přibyla nová část pátá upravující evidenci údajů o skutečných majitelích. Do této evidence mají právnické osoby zapisované do veřejných rejstříků podle ZoVŘ a správci svěřenských fondů povinnost zapisovat skutečné majitele.

Evidenci skutečných majitelů povede rejstříkový soud. Tato evidence není veřejná a údaj o skutečném majiteli tak nebude obsažen ve výpisu z obchodního rejstříku. Údaje o skutečných majitelích budou moci získat pouze vymezené státní orgány a ve vymezených případech další osoby.

Mezi osobami, kterým bude umožněn dálkový přístup do evidence skutečných majitelů, budou také povinné osoby podle AML Zákona, když budou provádět identifikaci a kontrolu klienta. Zdá se tedy, že informace z této evidence by mohly být přístupné poměrně širokému okruhu osob. Jediným zákonným omezením pak je, že musí být zjistitelná identita konkrétních fyzických osob, které k údajům o skutečném majiteli přistupují. Podrobnosti budou stanoveny prováděcí vyhláškou.

Tato novela ZoVŘ bude účinná od 1. ledna 2018. Do účinnosti této novely by všechny právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku měly zajistit zápis svých skutečných majitelů do evidence. Ostatní právnické osoby zapsané ve veřejných rejstřících mají povinnost zápis skutečných majitelů provést do 1. ledna 2020. Poplatek za zápis údajů do evidence o skutečném majiteli činí 1.000,- Kč a za zmínku stojí, že osoby zapsané do veřejného rejstříku před 31. prosincem 2016 jsou od toho poplatku do 1. ledna 2018 osvobozeny.

Závěr

Popsaná novela AML Zákona a ZoVŘ přináší poměrně zásadní novinky související se zjišťováním a evidencí skutečných majitelů právnických osob a svěřenských fondů. Nové povinnosti dopadají nejen na povinné osoby dle AML Zákona, ale také na veškeré právnické osoby a správce svěřenských fondů. Výklad některých ustanovení novely bude jistě nabízet více variant řešení. V těchto případech lze doporučit konzultaci problematiky s odbornými poradci.

Mgr. Petr Janíček

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)